

[Jimmy Stahr]

stemet kan givetvis gøre mere for gruppen ved en større indsats, og her hjælper det altså ikke, som visse grupper har for vane, at slå sig til tåls med slagord som »lige muligheder for alle i uddannelsessystemet«. Man kan heller ikke slå sig til tåls med filosofiske betragtninger over et modsætningsforhold mellem lighed og frihed, som visse reaktionære samfundskommentatorer har gjort i den sidste tid.

Vi må i tiden frem til 1990 i høj grad sætse på den uddannelsesmæssige restgruppe. Det er et socialt problem, vel, men det er også et spørgsmål om samvittighed hos nogle, der har for meget, til at gøre noget for dem, som har for lidt, og hermed har jeg næsten overholdt en tradition om at citere Grundtvig ved uddannelsesdebatter her i tinget.

For en god ordens skyld bør man vel sige, at lighed også er et spørgsmål om respekt for andre. Derfor er det heller ikke på dette punkt nok bare at indføre en centralistisk lighedsmodel. Følelsen af, at vi alle er lige, men ikke ens, bør findes på det enkelte uddannelsessted og har, som U 90 også nævner, en meget reel sammenhæng med undervisningens holdningspåvirkende og socialiserende indhold, altså hvis der sker en opdragelse til lighed, lærer f. eks. de unge at betragte og at behandle andre mennesker som ligeberettigede og ligeværdige.

Spørgsmålet om den uddannelsesmæssige restgruppe og lighed har desværre også en aktualitet, hvad angår kønsrolleproblematikken. I alle de undersøgelser, der er offentliggjort, også i U 90, ses en tydelig skævhed mellem mænds og kvinders muligheder.

Socialdemokratiet anser det for væsentligt, at lighedsideologien også omfatter lighed mellem kønnene. Det drejer sig om en bevidstgørelse af kønsrolleproblematikken, der giver piger viden om de hindringer, der stiller sig i vejen for deres ligestilling med mændene, og anviser måder at løse problemerne på. Det drejer sig også om en erhvervsvejledning, der er så målrettet, at pigerne sikres viden om alle fag, også dem, der traditionelt vælges af drenge.

Også her viser al erfaring, at kun en særlig indsats giver reel ligestilling. I den videre planlægning og i de initiativer, der skal tages, må der gives kvinder mulighed for i samme omfang som mænd at fuldføre et tilfredsstillende uddannelsesforløb.

Hvad angår de enkelte uddannelsesområder, kan jeg ikke nå hele raden rundt. Da folkeskolen og de videregående uddannelser ofte er i fokus her i tinget, skal jeg ved denne lejlighed gå uden om den.

Angående førskolen vil vi meget gerne støtte regeringens initiativ om pligten for kommunerne til at oprette børnehaveklasse. Dette vil også give os større erfaringer med skolestarten. Selvfølgelig bør alle børn som et princip have samme skolestart, men det kan kræve andre initiativer end alene børnehaveklasse.

Når det drejer sig om en planlægning i fremtiden, er der to områder, som i allerhøjeste grad har socialdemokratiets interesse. Der er, som U 90 også påpeger, ikke rigtig sammenhæng i ungdomsuddannelserne og ikke forskelligartede tilbud nok. Dette bliver særlig mærkbart i en tid med ungdomsarbejdsløshed. Da de unge og deres forældre tilsyneladende heller ikke har den store tillid til sammenhængen i ungdomsuddannelserne, vælger man i usikre tider de gammelkendte og sikre uddannelser, og derfor er der i dag et større og større pres på gymnasiet og mesterlæren.

Det nuværende pres på gymnasiet kan efter min mening virke kunstigt og fremkaldt af mangel på alternative uddannelsesmuligheder. Da gymnasiet optræder som et af de få ungdomstilbud, der findes, vil det tiltrække mange. På den måde presser vi måske flere og flere ind i en teoretisk, boglig retning, ikke valgt af lyst, men af nød.

Usikkerheden omkring EFG-uddannelserne er også beklagelig. Socialdemokratiet har under ingen omstændigheder opgivet at kæmpe for en udbygning og videreudvikling af EFG-uddannelserne. Jeg håber, vi kan nå dertil, at selv det mindste EFG-spørgsmål ikke skal give lejlighed til politisk kiv og splid og dermed usikkerhed for de unge.

Der har i flere år været talt om et bredt bælte af ungdomsuddannelser, så der var mange veje til både studie- og erhvervskompetence. Det må være muligt i debatten om U 90 at sætte skub i disse ting igen.

Når det gælder udskolingen af folkeskolen og overgangen til ungdomsuddannelser, bør uddannelsespolitikken selvagt ikke stå alene. Lad mig slå fast, at socialdemokratiet er tilhænger af et effektivt samarbejde med andre sektorer, f. eks. den sociale. Dette gælder